

Persbericht

Landbouw Collectief

1 april 2020

Landbouw Collectief zwaar teleurgesteld over overleg met Minister Schouten

Vanmorgen hebben het Landbouw Collectief en Minister Schouten weer overlegd. Premier Rutte kon daar om begrijpelijke redenen niet bij zijn. Het Landbouw Collectief is zwaar teleurgesteld in de uitkomst van het overleg, de kaarten lijken in Den Haag al in 2019 te zijn geschud. In niets lijkt het erop, dat de minister zich op belangrijke punten sterk wil maken voor de sector en tot reële oplossingen te komen. Dit terwijl de landbouw al volop stikstof (NH3) heeft gereduceerd, ook recent. Zelfs in deze bijzondere periode van de Corona crisis, waarbij de stikstofconcentratie in de lucht sterk is gedaald en voedselvoorziening crucialer is dan ooit, wil het Kabinet de agenda van 2019 doordrukken. Op deze wijze heeft verder overleg geen zin.

Gang van zaken

Al op 20 november 2019 heeft het Landbouw Collectief een plan neergelegd en maatregelen voorgesteld, waarmee een aanzienlijke hoeveelheid stikstofuitstoot kan worden bespaard. Sindsdien is intensief overlegd en op onderdelen voortgang geboekt. Maar duidelijk werd ook, dat het Kabinet een eigen weg ontwikkelde. Bijvoorbeeld met de Spoedwet Aanpak Stikstof in december, die de mogelijkheid geeft om het veevoer voor de dieren vanuit Den Haag tot in detail te kunnen regelen. En vervolgens mogelijkheden biedt om boeren te beboeten op een wijze die alle proporties te buiten gaat. Verder is zeer tegen het advies van het Landbouw Collectief in februari een peperdure regeling aangekondigd voor opkoop van boerenbedrijven, waarvan uit berekeningen blijkt dat het effect op de Natura 2000 gebieden minimaal is.

Overleg steeds stroever

Ondertussen verliep het overleg over de door het Landbouw Collectief voorgestelde maatregelen (eiwitarm voer, meer beweiden en uitrijden van mest aangelengd met water) steeds stroever en is op dit moment nog steeds geen van deze maatregelen klaar om op een verantwoorde wijze ingevoerd te kunnen worden in de praktijk. Alle goede ideeën vanuit de sector worden juridisch lamgeslagen vanuit het ministerie. Vanmorgen bleek dat de minister desondanks haar oorspronkelijke idee van eiwitarm voer uit de Spoedwet, alsnog verplicht voor iedereen wil invoeren. En dat middenin de Corona crisis, waarbij de boeren en de partners in de voedselketen wel wat anders aan hun hoofd hebben en zelfs niet eens goed kunnen worden voorgelicht of ondersteund. Voor ons als Landbouw Collectief niet alleen onbegrijpelijk, maar ook onverantwoord!

Gereduceerde stikstof mag niet worden ingeboekt

De landbouw heeft al veel NH3 gereduceerd en werkt daar elke dag aan. De in december aan de landbouw opgelegde taakstelling van 1 kTon besparing voor dit jaar is al meer dan geleverd door het

houden van minder dieren en minder eiwit in het veevoer. Echter het ministerie schrijft deze reducties continu toe aan ontwikkelingen die zich normaal al voordoen, waardoor het voor de landbouw onmogelijk is om al haar inspanningen ook te verzilveren. Dat geldt eveneens voor de saneringsregeling varkenshouderij, waarbij ca 10% van de varkenshouders hun bedrijf gaan beëindigen. Het borgen van deze reducties wordt juridisch onmogelijk gemaakt. Dit doet geen recht aan de inspanningen die de veehouderij in Nederland al levert.

Overige belangrijke punten

Andere belangrijke punten die verdere aandacht vragen:

1. Pas overgaan tot extern salderen als leegkoop van landbouw te voorkomen is en zich niet weer een wildwest in opkoop voordoet zoals Brabant recent heeft laat zien. Provincies hebben vanmorgen aangegeven hierover eerst in overleg te gaan met de landbouwsector;
2. Definitief regelen van een generaal pardon voor de zogenaamde PAS-melders en andere bedrijven die ten onrechte nog geen natuurvergunning hebben. De minister heeft uitgesproken dit zo spoedig mogelijk te regelen;
3. Zorgen dat voor beweiden en bemesten geen vergunning nodig is;
4. Een adequaat stikstof registratie systeem, waarbij de gewenste scheiding tussen NH₃ en NO_x in het huidige voorstel van het Landbouw Collectief op grote bezwaren stuit bij het ministerie. Terwijl dit voor de landbouw nodig is om te kunnen doorontwikkelen en innoveren;
5. Passende beloning voor de varkenshouderij voor hun geleverde stikstofruimte uit de warme sanering, waarover nog steeds geen concrete afspraken zijn gemaakt;
6. Correcte afhandeling van de nertsenhouderij laat nog zeker tot het einde van het jaar op zich wachten, terwijl de bedrijven in grote problemen zitten;
7. Behoud van alle vergunde stikstof ruimte, dus ook de latente ruimte op vergunningen. Deze ruimte wordt nu compleet ontnomen;
8. Een noodzakelijke herijking van N2000 gebieden;
9. Instellen van een minimale drempelwaarde, en,
10. Afspraken over het opstellen van een lange-termijn plan voor maatregelen en innovatie.

De conclusie van het Landbouw Collectief uit dit alles is, dat de minister vasthoudt aan voor de sector onduidelijke afspraken met de coalitiepartijen en geen ruimte biedt voor inbreng vanuit de landbouw. Zo komen we nooit tot praktisch haalbare en betaalbare maatregelen om stikstof te besparen en te borgen.

Oproep aan de politiek

Het Landbouw Collectief roept de politiek op de minister te bewegen om alsnog tot een akkoord te komen met het Landbouw Collectief. Tot die tijd zet het Landbouw Collectief al haar activiteiten in de werkgroepen on hold. Aalt Dijkhuizen, voorzitter Landbouw Collectief: "De minister kan nog steeds de reductie van stikstof met de boeren en de rest van de keten doen in plaats van zonder, maar dat vraagt van haar wel een fundamenteel andere opstelling dan we nu al een half jaar ervaren."

Bijlage. Overzicht van de stand van zaken.

Bijlage. Stand van zaken onderhandelingen Landbouw Collectief en Kabinet

I. Waar zijn we het over eens

1. Geen generiek krimp
2. Geen gedwongen opkoop
3. Meten = Weten¹⁾
4. Geen koppeling met dier- en fosfaatrechten
5. Eens vergund blijft vergund (t/m de beschikbare stalcapaciteit)
6. Geen leegkoop gebieden
7. Eén beleid provincies, waarbij gebiedsgericht invulling aan moet worden gegeven
8. Herijking N2000 gebieden²⁾
9. Toelatingsbeleid gewasbeschermingsmiddelen

¹⁾ De huidige standstill als gevolg van de Corona-maatregelen bieden unieke mogelijkheden om metingen te doen in de praktijk, waarmee het inzicht in de stikstofproblematiek wordt vergroot en de (theoretische) modellen van het RIVM kunnen worden gevalideerd en verbeterd.

²⁾ Neemt toe in belang, aangezien 1/3 van de gebieden zelfs bij een volledig leeg Nederland qua stikstof depositie niet onder de kritische depositie waarde komt.

II. Waar zijn we het over eens, maar is nog niet afdoende geregeld

- a. Vergunning voor PAS-melders en bredere groep die te goeder trouw hebben gehandeld*
- b. Geen vergunning voor beweiden en bemesten*

III. Waarover nog geen overeenstemming

- a. Stikstofbesparende maatregelen bij melkvee (voer, beweiden, mest)*
- b. Stikstof Depositie Registratie Systeem (SDRS)*
- c. Borging extern salderen*
- d. Overig*
  - Behoud of waardering volledige stikstofruimte warme sanering varkenshouderij
  - Correcte afhandeling nertsensector (€ 250 miljoen, sector weg eind 2020, NH3 beschikbaar)
  - Gebiedsgerichte processen: landbouw meer in de lead ipv op de achterbank
  - Vergund = vergund, ook voor vergunde ruimte boven beschikbare stalcapaciteit (latente ruimte)
  - Grond opgekochte bedrijven behoudt landbouwstemming (grondbank)
  - Instellen minimale drempelwaarde om vergaande vergunningverlening te voorkomen (~Pfas)